

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-6789

Chișinău

„28” iunie 2023

**Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării**
secretariat@mded.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-5383 din 22 mai 2023/număr unic 381/MDED/2023

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației, în rezultatul examinării repetate a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (*reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale*), reiterează obiecțiile și propunerile expuse prin Avizul de compatibilitate nr. 31/02-69-6179 din 13 iunie 2023 și evidențiază următoarele observații, *per* articol:

Art. II – Codul fiscal nr. 1163/1997

Cu referire la modificarea art. 12, pct. 3) din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin completarea noțiunii „dividend” cu cuvintele „o parte din venitul obținut”, menționăm că această noțiune se regăsește în **Regulamentul (UE) nr . 549/2013**¹ al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană, care definește acest termen la pct. 4.53, Venituri din proprietate (D.4) după cum urmează:

„Dividendele (D.421) sunt o formă de venit din proprietate la care au dreptul deținătorii de acțiuni (AF.5) ca rezultat, de exemplu, al punerii unor fonduri la dispoziția societăților.

4.54. Dividendele includ de asemenea: (a) acțiunile emise pentru acționari reprezentând plată a dividendelor pentru exercițiul financiar. Emisiunile de acțiuni gratuite, care reprezintă capitalizarea propriilor fonduri sub formă de rezerve și profituri nedistribuite și care generează noi acțiuni pentru acționari proporțional cu deținerile lor, nu sunt incluse; (b) venitul plătit administrațiilor publice de către întreprinderile publice care sunt recunoscute ca entități juridice

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02013R0549-20150824>

independente neconstituite în societăți; (c) veniturile generate de activitățile necuprinse în statistici și transferate proprietarilor de societăți care participă la astfel de activități pentru uzul lor privat.”

Menționăm că, definiția din actul UE, precum și definiția inclusă în Glosarul termenilor EUROSTAT nu conține cuvintele „o parte din venitul obținut”, deoarece limitarea distribuirii sau plății profitului net de către societate se realizează doar în anumite condiții, expres prevăzute de lege², în conformitate cu dispozițiile UE prevăzute la art. 56 - 58 „Norme generale privind distribuirea” din Directiva (UE) 2017/1132. În context, modificările propuse prin proiectul național nu corespund prevederilor Directivei (UE) 2017/1132, precum și definiției acceptate și utilizate la nivelul UE.

Art. III – Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni

Cu referire la **pct. 2**, privind completarea Legii nr. 1134/1997 cu art. 23¹ „Contractul corporativ”, menționăm că actele UE în domeniul dreptului societății comerciale și guvernantei corporative nu conțin prevederi privind necesitatea încheierii sau conținutul acestui tip de contract. Totodată, Directiva (UE) 2017/1132 lasă la discreția statului reglementarea formelor actelor de constituire ale societății comerciale. Totuși, reieșind din considerentul că, Codul Civil al RM nr. 1107/2002 nu conține un astfel de tip de contract, propunerea dată urmează a fi revăzută prin prisma ierarhiei normei de reglementare. Aceleași considerente sunt aplicabile și pentru „contractul asociaților”.

Art. IV – Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată

Cu referire la **pct. 2**, **pct. 3** și **pct. 9** din proiect, privind utilizarea denumirii în formula indicată în RSPJ (art. 3 alin. (2), includerea modificărilor privind schimbarea sediului doar în RSPJ (art. 4 alin.(1), stipularea în actul de constituire a sediului societăților cu răspundere limitată doar „la momentul fondării” (art. 13 alin. (1) lit. h)), menționăm că **actele care conțin informații și date privind societatea comercială sunt actul de constituire, sau statutul sau alte documente separate** (art. 3 și 4 din Directiva (UE) 2017/1132). În context, propunerile de modificare urmează a fi revăzute or în versiunea dată acestea contravin normelor UE menționate.

Cu referire la **pct. 4** și **pct. 7** din proiect, privind stabilirea scopului societății comerciale (art. 5, precum și excluderea pragului maxim de asociați (art. 11 alin. (3)), menționăm că actul UE lasă la latitudinea statului stabilirea formelor societăților comerciale. Totuși, facem referință la Comunicarea Comisiei Europene³ privind modernizarea dreptului societăților comerciale și dezvoltării guvernantei corporative în UE, care evidențiază că asigurarea protecției efective și proporționale a acționarilor și a terților trebuie să stea la baza oricărei politici în domeniul dreptului societăților comerciale. Totodată, pentru a permite societăților să profite de avantajele pieței interne unificate și ale pieței europene de capital integratoare, asigurarea unei protecții adecvate a membrilor și a terților ar trebui organizată, inclusiv, prin: **asigurarea unei distincții pertinente între categoriile de companii**. Astfel, un cadru mai strict de reglementare este preferențial pentru societățile listate pe o piață reglementată și societățile care au acumulat capital public, iar în ceea ce privește alte companii, inițiativele de reglementare ar trebui să țină seama pe deplin de forma și dimensiunea acestora, permițând un cadru mai flexibil pentru IMM-uri. În context, propunerile de

² Art. 40 „Limitarea distribuirii sau plății profitului net” din Legea nr. 135 din 14-06-2007 privind societățile cu răspundere limitată

³ Communication from the Commission to the Council and the European Parliament - Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union - A Plan to Move Forward, COM/2003/0284 final

modificare urmează a fi revăzute or în versiunea actuală acestea nu corespund principiilor generale stabilite la nivelul dreptului societăților comerciale al UE.

Cu referire la **pct. 1, pct. 13 și pct. 14** din proiect (excluderea cuvintelor „conform actului de constituire” din art. 2 alin. (1), modificarea art. 17, prin completarea cu alin. (2) prin eliminarea obligativității modificărilor în actele de constituire în rezultatul hotărârilor de modificare a datelor în RSPJ și a art. 21 alin. (2)) menționăm că, aceste propuneri contravin prevederilor actului UE, întrucât condiția în care „actul constitutiv sau statutul nu menționează denumirea societății comerciale, aporturile, capitalul total subscris sau obiectul de activitate al societății comerciale” **aceasta atrage nulitatea societății comerciale** (art. 11 lit. (b) (iii) din Directiva (UE) 2017/1132).

Cu referire la **pct. 9, pct. 14 - 16** din proiect, privind excluderea lit. g) din alin.(1) art.13, excluderea alin. (3) din art. 21 privind aportul la formarea capitalului social bunurile consumptibile, modificarea alin. (3) din art. 22, excluderea alin. (1) propoziția a doua din art. 23, menționăm că, actul UE prevede că aportul la capital, poate fi altul decât aporturile în numerar. În context, se va argumenta propunerea de modificare propusă or conform prevederilor UE bunurile consumptibile pot constitui aport la formarea capitalului societății.

Cu referire la **pct. 18**, privind modificarea art. 25 (12), privind exceptarea de la dreptul de preemțiune prin statutul societății, menționăm că **norma europeană interzice limitarea sau retragerea acestuia prin statut sau actul constitutiv** (art. 72 din Directiva (UE) 2017/1132).

Cu referire la **pct. 25 și pct.28**, privind modificarea art. 32 alin. (2) și art. 34 alin. (3), menționăm că informația privind capitalul statutar se conține în actul de constituire. În context, art. 3 lit. (d) al Directivei (UE) 2017/1132 prevede că „statutul sau actul constitutiv al societății comerciale menționează întotdeauna cel puțin următoarele informații: (d) dacă societatea comercială are capital autorizat, cuantumul acestuia, precum și cuantumul capitalului subscris la înființarea societății comerciale sau la autorizarea societății comerciale pentru începerea activității și în momentul oricărei modificări a capitalului autorizat, fără a aduce atingere articolului 14 litera (e)”. Menționăm că aceste propuneri contravin prevederilor actului UE, întrucât condiția în care „actul constitutiv sau statutul nu menționează denumirea societății comerciale, aporturile, capitalul total subscris sau obiectul de activitate al societății comerciale” **aceasta atrage nulitatea societății comerciale** (art. 11 lit. (b) (iii) din Directiva (UE) 2017/1132).

Cu referire la **pct. 43**, privind includerea unui articol nou, art. 47¹ privind retragerea asociatului doar cu consimțământul asociaților, menționăm că în cazul în care retragerea afectează capitalul social subscris, această **retragere este întotdeauna hotărâtă de adunarea generală** (Secțiunea 5 „Norme privind majorarea sau reducerea de capital” din actul UE). Totodată, acestea urmează a fi tratate prin prevederile art. 79 - 81 ale Directivei (UE) 2017/1132.

Cu referire la **pct. 48**, privind completarea cu art. 51¹ privind adoptarea unei hotărâri fără convocarea adunării generale a asociaților, menționăm că propunerea prezentată **contravine principiului privind tratamentul egal al acționarilor**. Astfel, art. 4 din Directiva 2007/36/CE stipulează următoarele: „societatea comercială asigură tratamentul egal pentru toți titularii de acțiuni care se află în situații similare în ceea ce privește participarea și exercitarea drepturilor de vot în cadrul adunării generale”. Astfel, prevederile propuse nu corespund dispozițiilor actului UE menționat.

La fel, reieșind din cadrul primar de reglementare armonizat în domeniul dreptului societăților comerciale și al guvernantei corporative, evidențiem necesitatea racordării modificărilor propuse la prevederile Codului Civil și cele ale Legii nr. 171/2012.

Totodată, evidențiem necesitatea completării Sintezei obiecțiilor și propunerilor la proiect conform cerințelor Legii nr. 100/2017, prin indicarea acceptării sau argumentarea respingerii propunerilor, obiecțiilor și recomandărilor expuse de Centru. Or, autorul proiectului nu a inclus în compartimentul corespunzător al Sintezei proiectului careva argumente concludente privind respingerea sau acceptarea obiecțiilor și propunerilor expuse.

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.06.28 16:45:30 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-6179

Chișinău

„13” iunie 2023

**Ministerul Dezvoltării
Economice și Digitalizării**
secretariat@mded.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@.gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-5383 din 22 mai 2023/număr unic 381/MDED/2023

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Avizul de compatibilitate elaborat în baza examinării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (*reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale*), promovat suplimentar măsurilor planificate prin Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Anexă: 8 file

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.06.13 09:03:57 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

AVIZ DE COMPATIBILITATE

În baza examinării **proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (reglementarea relațiilor între asociații/fondatorii societăților comerciale)**, promovat suplimentar măsurilor planificate prin Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

I. Obiectul proiectului

Proiectul prenotat are drept scop modificarea și completarea unor acte normative - Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată, Legea nr. 171/2012 privind piața de capital, Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Legea nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare și Codul fiscal nr. 1163/1997, elaborate în scopul susținerii dezvoltării antreprenorialului și promovării oportunităților investiționale.

Actele de bază modificate prin proiectul național sunt **Legea nr. 1134/1997** și **Legea nr. 135/2007**, iar modificările propuse la Legea nr. 220/2007 și Codul fiscal nr. 1163/1997 sunt introduse în scopul implementării modificărilor propuse la actele normative de bază menționate.

Totodată, modificările suplimentare propuse prin proiectul național la Legea nr. 171/2012 și Legea nr. 234/2016 sunt argumentate de necesitatea punerii în aplicare a modificărilor introduse la Legea nr. 171/2012 prin Legea nr. 321/2022 (act normativ de modificare, care nu a fost supus expertizei de compatibilitate a Centrului).

Astfel, cu referire la actele de bază modificate prin proiectul național, menționăm că **Legea nr. 1134/1997** privind societățile pe acțiuni este un act normativ național armonizat care a asigurat transpunerea prevederilor **Directivei 2012/30/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre, în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora; **Directivei 2011/35/UE** a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind fuziunile societăților comerciale pe acțiuni; celei de-a Șasea Directive a Consiliului **82/891/EEC** din 17 decembrie 1982 în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat, privind divizarea societăților comerciale pe acțiuni – **toate codificate prin Directiva (UE) 2017/1132** a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 169 din 30 iunie 2017 și transpunerea parțială a **Directivei 2007/36/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 11 iulie 2007 privind exercitarea anumitor drepturi ale acționarilor în cadrul societăților comerciale cotate la bursă, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE)

2017/828 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2017 de modificare a Directivei 2007/36/CE în ceea ce privește încurajarea implicării pe termen lung a acționarilor.

Totodată, menționăm că **Legea nr. 135/2007** privind societățile cu răspundere limitată, cu modificările ulterioare, nu a fost supusă expertizei de compatibilitate a Centrului.

Totuși, în scopul asigurării transpunerii, precum și punerii în aplicare coerente a actelor UE din domeniul dreptului corporativ, evidențiem necesitatea elaborării Tabelor de concordanță și evaluarea gradului de transpunere a actelor juridice europene în cadrul actelor normative naționale relevante, care nu au constituit anterior obiect al expertizei de compatibilitate.

Așadar, ținând cont de cele menționate *supra*, expertiza de compatibilitate va cuprinde analiza doar a propunerilor de modificare prezentate prin prisma prevederilor corespondente ale actelor UE menționate *infra*.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:

- substituirea actului de constituire prin statutul societății;
- introducerea contractului corporativ și a contractului asociaților;
- modificarea definiției „dividend”;
- înregistrarea informației în Registrul de stat al persoanelor juridice(RSPJ);
- retragerea asociatului cu menținerea capitalului social;
- introducerea conceptului de „capital de stimulare”, etc.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Politicii pieței interne*, pe segmentul legislativ al *Dreptului societăților comerciale și Guvernanței corporative*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate, prezintă relevanță directă dispozițiile **Directivei (UE) 2017/1132**¹ și ale **Directivei 2007/36/CE**².

Domeniul de aplicare al **Directivei (UE) 2017/1132** acoperă textele referitoare la dreptul corporativ, împreună cu cele referitoare la societățile societăților comerciale pe acțiuni și a altor societăți comerciale cu răspundere limitată. Cu toate acestea, directiva nu acoperă toate domeniile dreptului corporativ. De fapt, societățile listate pe o piață reglementată și societățile cu răspundere limitată private cu un singur asociat, nu sunt acoperite de domeniul de aplicare al directivei. Mai mult, directivele privind aspectele contabile și fiscale rămân în vigoare, deoarece nu fac parte din cele șase directive compilate în noua directivă.

Menționăm că, Directiva (UE) 2017/1132 abrogă și codifică 6 acte juridice UE de bază din domeniul societăților comerciale: privind divizarea societăților comerciale pe acțiuni³; privind

¹ Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale și a cele ale Directivei 2007/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 iulie 2007 privind exercitarea anumitor drepturi ale acționarilor în cadrul societăților comerciale cotate la bursă

² Directiva 2007/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 iulie 2007 privind exercitarea anumitor drepturi ale acționarilor în cadrul societăților comerciale cotate la bursă

³ A Șasea Directivă a Consiliului 82/891/CEE din 17 decembrie 1982 în temeiul articolului 54 alineatul (3) litera (g) din tratat, privind divizarea societăților comerciale pe acțiuni, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 378 din 31 decembrie 1982

publicitatea sucursalelor înființate într-un stat membru de anumite forme de societăți comerciale care intră sub incidența legislației unui alt stat⁴; privind fuziunile transfrontaliere ale societăților comerciale pe acțiuni⁵; coordonarea, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre⁶; privind fuziunile societăților comerciale pe acțiuni⁷; coordonarea, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre pentru protejarea intereselor asociaților sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora⁸.

Directiva 2007/36/CE stabilește condițiile pentru exercitarea anumitor drepturi ale acționarilor aferente acțiunilor cu drept de vot în cadrul adunărilor generale ale societăților comerciale care au sediul social într-un stat membru și ale căror acțiuni sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată situată sau care funcționează într-un stat membru. Astfel, actul UE reglementează aspecte referitoare la egalitatea de tratament a acționarilor, informațiile disponibile înainte de adunarea generală, dreptul de a introduce puncte pe ordinea de zi a adunării generale și de a prezenta proiecte de hotărâre, condițiile de participare și de vot în adunarea generală, participarea la adunarea generală prin mijloace electronice, dreptul de a pune întrebări, votul prin reprezentare, formalități de desemnare și notificare a reprezentantului, votul prin corespondență eliminarea anumitor impedimente în cazul exercitării efective a dreptului de vot, rezultatele votului.

Directiva 2007/36/CE reprezintă un act de armonizare minimă or potrivit prevederilor art. 3 din aceasta, dispozițiile din actul UE „nu împiedică statele să impună societăților comerciale obligații suplimentare sau să ia măsuri suplimentare în vederea facilitării exercitării drepturilor de vot ale acționarilor prevăzute în directivă”.

Transpunerea și implementarea Directivelor codificate prin Directiva (UE) 2017/1132 și a dispozițiilor Directivei 2007/36/CE este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa II la Capitolul 3 din Titlul IV „Dreptul societăților comerciale, contabilitate și audit și guvernanta corporativă” al Acordului de asociere.

Remarcăm că, în cadrul Acordului de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană, Capitolul 3 din Titlul IV „Dreptul societăților comerciale, contabilitate și audit și guvernanta corporativă” atrage atenția asupra importanței unui șir de măsuri, norme și practici ce țin de domeniul dreptului societăților comerciale și al guvernării corporative, domeniul contabilității și auditului, pentru instituirea unei economii de piață pe deplin funcționale și promovării schimburilor comerciale între părți. În acest context, se propune cooperarea în ce

⁴ A unsprezecea Directivă a Consiliului 89/666/CEE din 21 decembrie 1989 privind publicitatea sucursalelor înființate într-un stat membru de anumite forme de societăți comerciale care intră sub incidența legislației unui alt stat

⁵ Directiva 2005/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind fuziunile transfrontaliere ale societăților comerciale pe acțiuni

⁶ Directiva 2009/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 48 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților

⁷ Directiva 2011/35/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind fuziunile societăților comerciale pe acțiuni, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 110 din 29 aprilie 2011

⁸ Directiva 2012/30/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre, în înțelesul articolului 54 al doilea paragraf din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora

privește protecția acționarilor, a creditorilor și a altor părți interesate conform normelor Uniunii Europene pe segmentul dat, dezvoltarea în continuare a politicii în materie de guvernare corporativă în conformitate cu standardele internaționale, precum și apropierea treptată între normele Republicii Moldova și normele și recomandările UE în acest domeniu, schimbul de informații și de expertiză în ceea ce privește atât sistemele existente, cât și noile evoluții relevante în aceste domenii. În plus, părțile depun eforturi pentru a îmbunătăți schimbul de informații dintre registrele comerciale ale statelor membre și registrul național al societăților comerciale din Republica Moldova.

Măsuri naționale de transpunere existente

La nivel național, prevederile **Directivei (UE) 2017/1132**, cu modificările incluse prin Directiva (UE) 2019/1023, au fost transpuse prin dispozițiile Codului Civil al RM nr. 1107/2002, Legii nr. 171/2012 privind piața de capital și ale Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.

Totodată, menționăm că prevederile **Directivei 2007/36/CE**, cu modificările incluse prin Directiva (UE) 2017/828, la etapa actuală, au fost transpuse parțial prin dispozițiile Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.

În context, ca urmare a examinării proiectului național prin prisma actelor UE expuse supra, comunicăm următoarele:

Art. I – Codul fiscal nr. 1163/1997

Cu referire la modificarea art. 12, pct. 3) din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin completarea noțiunii „dividend” cu cuvintele „o parte din venitul obținut”, menționăm că această noțiune se regăsește în **Regulamentul (UE) nr. 549/2013**⁹ al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană, care definește acest termen la pct. 4.53, Venituri din proprietate (D.4) după cum urmează:

„Dividendele (D.421) sunt o formă de venit din proprietate la care au dreptul deținătorii de acțiuni (AF.5) ca rezultat, de exemplu, al punerii unor fonduri la dispoziția societăților.

4.54. Dividendele includ de asemenea: (a) acțiunile emise pentru acționari reprezentând plată a dividendelor pentru exercițiul financiar. Emisiunile de acțiuni gratuite, care reprezintă capitalizarea propriilor fonduri sub formă de rezerve și profituri nedistribuite și care generează noi acțiuni pentru acționari proporțional cu deținerile lor, nu sunt incluse; (b) venitul plătit administrațiilor publice de către întreprinderile publice care sunt recunoscute ca entități juridice independente neconstituite în societăți; (c) veniturile generate de activitățile necuprinse în statistici și transferate proprietarilor de societăți care participă la astfel de activități pentru uzul lor privat.”

Menționăm că, definiția din actul UE, precum și definiția inclusă în Glosarul termenilor EUROSTAT nu conține cuvintele „o parte din venitul obținut”, deoarece limitarea distribuirii sau plății profitului net de către societate se realizează doar în anumite condiții, expres prevăzute de lege¹⁰, în conformitate cu dispozițiile UE prevăzute la art. 56 - 58 „Norme generale privind distribuirea” din Directiva (UE) 2017/1132. În context, modificările propuse prin proiectul

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A02013R0549-20150824>

¹⁰ Art. 40 „Limitarea distribuirii sau plății profitului net” din Legea nr. 135 din 14-06-2007 privind societățile cu răspundere limitată

național nu corespund prevederilor Directivei (UE) 2017/1132, precum și definiției acceptate și utilizate la nivelul UE.

Totodată, remarcăm că noțiunile propuse pentru modificare în domeniul contabilității și auditului (cerințe de raportare și documentele aferente acestui proces) trebuie corelate cu prevederile și noțiunile existente în cadrul primar și special de reglementare.

Art. II – Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni

Modificările propuse prin **pct. 1**, privind modificarea art. 12, alin. (7), lit. a) și b) privind volumul valorilor mobiliare emise de societăți în circulație, **pct. 2**, privind modificarea art. 85, alin (14), **pct. 3 și pct. 4**, privind modificarea art. 90, alin. (3) și art. 94 alin. (2), lit. b) prin substituirea textului „unei entități de interes public” cu textul „emitentului al cărui valori mobiliare sunt admise spre tranzacționare pe piața reglementată sau în cadrul unui sistem multilateral de tranzacționare”, urmează a fi reexamineate prin prisma Codului Civil al RM nr. 1107/2002 și Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, acte naționale armonizate în domeniul examinat. Totodată, menționăm că noțiunea de „entitate de interes public” are un sens mai larg decât cel propus de autor și urmează a fi utilizată și aplicată în contextul definiției din pct. 13, art. 2 al Directivei 2006/43/CE¹¹.

Cu referire la **pct. 5**, privind completarea Legii nr. 1134/1997 cu art. 102¹ „Contractul corporativ”, menționăm că actele UE în domeniul dreptului societății comerciale și guvernancei corporative nu conțin prevederi privind necesitatea încheierii sau conținutul acestui tip de contract. Totodată, Directiva (UE) 2017/1132 lasă la discreția statului reglementarea formelor actelor de constituire ale societății comerciale. Totuși, reieșind din considerentul că Codul Civil al RM nr. 1107/2002 nu conține un astfel de tip de contract, propunerea dată urmează a fi revăzută prin prisma ierarhiei normei de reglementare. Aceleași considerente sunt aplicabile și pentru „contractul asociaților”.

Art. III – Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată

Cu referire la **pct. 5, 6, 8 - 12, 14 - 17, 21, 22, 35, 39, 40, 43, 49, 50, 52, 56 - 58, 62, 64, 66 – 68** din proiect, privind substituirea textului „actului de constituire” cu cuvântul „statut”, menționăm, că Directiva (UE) 2017/1132 lasă la discreția statului reglementarea formelor actelor de constituire ale societății comerciale. Totuși, la art. 3 și 4, acesta stipulează expres informațiile obligatorii care urmează a fi prevăzute în **statut**, sau în **actul constitutiv** sau într-un **document separat**. Astfel, la substituirea denumirii unor acte de constituire, se va asigura respectarea cerințelor privind conținutul informațional al acestora.

Cu referire la **pct. 2, pct. 3 și pct. 9** din proiect, privind utilizarea denumirii în formula indicată în RSPJ (art. 3 alin. (2)), includerea modificărilor privind schimbarea sediului doar în RSPJ (art. 4 alin.(1), stipularea în actul de constituire a sediului societăților cu răspundere limitată doar „la momentul fondării” (art. 13 alin. (1) lit. h), menționăm că actele care conțin informații și date

¹¹ „entități de interes public” înseamnă:

- (a) entități reglementate de legislația unui stat membru ale căror valori mobiliare transferabile sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată a oricărui stat membru în sensul articolului 4 alineatul (1) punctul 14 din Directiva 2004/39/CE;
- (b) instituții de credit, astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (1) punctul 1 din Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului (1), altele decât cele menționate la articolul 2 din respectiva directivă;
- (c) întreprinderi de asigurare în sensul articolului 2 alineatul (1) din Directiva 91/674/CEE; sau
- (d) entități desemnate de statele membre drept entități de interes public, de exemplu întreprinderile care au o relevanță semnificativă pentru public prin natura activităților lor, dimensiunea sau numărul lor de angajați

privind societatea comercială sunt actul de constituire, sau statutul sau alte documente separate (art. 3 și 4 din Directiva (UE) 2017/1132). Astfel, obligațiile privind înregistrarea acestora în registrul competent, survin ulterior modificărilor introduse în actele corespunzătoare (fie electronice, fie pe suport de hârtie). Totodată, statele iau măsurile necesare pentru a garanta că orice modificare survenită în documentele și informațiile menționate la art. 14 este înregistrată în registrul competent menționat la art. 16, alin. (1) primul paragraf și se face publică, în conformitate cu art. 16 alin. (3) și (5). La fel, menționăm că „fără a aduce atingere condițiilor și formalităților esențiale stabilite de dreptul intern al statelor, societățile comerciale ar trebui să poată alege să depună actele și informațiile solicitate pe suport de hârtie sau pe cale electronică” (Recitalul (9) din Directiva (UE) 2017/1132). În context, propunerea de modificare urmează a fi revăzută or în versiunea dată acestea contravin normelor UE menționate.

Cu referire la **pct. 6 și pct. 62** din proiect, privind modificarea art. 10 și excluderea păstrării de către societatea comercială a certificatului înregistrării de stat al societății și a art. 67 alin. (1) și (3), menționăm că, deși actul UE nu prevede necesitatea păstrării certificatului de către societate la sediul acesteia, acesta la art. 14 prevede publicitatea actelor și informațiilor de către societățile comerciale, iar la art. 16a (3) și (4) prevede accesul la informațiile publicate în registru. Astfel, copiile electronice și pe suport de hârtie furnizate unui solicitant sunt certificate pentru conformitate, cu excepția cazului în care solicitantul renunță la această certificare. Totodată, statele se asigură că copiile și extrasele în format electronic ale documentelor și informațiilor furnizate de registru sunt autentificate prin intermediul serviciilor de încredere menționate în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, pentru a se garanta că extrasele în format electronic au fost furnizate de registru, iar conținutul acestora constituie o copie certificată a documentului păstrat de registru sau este conform cu informațiile cuprinse în documentul respectiv. În context, excluderea păstrării nemijlocite a certificatului înregistrării de stat al societății la sediul societății nu contravine prevederilor actului UE, în măsura în care prevederile naționale conțin măsurile necesare privind „Publicitatea actelor și informațiilor de către societăți comerciale” prevăzute la art. 14 și 19 (2) din Directiva (UE) 2017/1132. În context, facem referință și la Recitalul (4) din Directivă care menționează următoarele: **„statutul sau actul constitutiv al unei societăți comerciale pe acțiuni trebuie să permită oricărei persoane interesate să cunoască principalele informații privind societatea comercială, inclusiv privind compunerea exactă a capitalului”**.

Cu referire la **pct. 4 și pct. 7** din proiect, privind stabilirea scopului societății comerciale (art. 5, precum și excluderea pragului maxim de asociați (art. 11 alin. (3)), menționăm că actul UE lasă la latitudinea statului stabilirea formelor societăților comerciale. Totuși, facem referință la Comunicarea Comisiei Europene¹² privind modernizarea dreptului societăților comerciale și dezvoltării guvernantei corporative în UE, care evidențiază că asigurarea protecției efective și proporționale a acționarilor și a terților trebuie să stea la baza oricărei politici în domeniul dreptului societăților comerciale. Totodată, pentru a permite societăților să profite de avantajele pieței interne unificate și ale pieței europene de capital integratoare, asigurarea unei protecții adecvate a membrilor și a terților ar trebui organizată, inclusiv, prin: **asigurarea unei distincții pertinente între categoriile de companii**. Astfel, un cadru mai strict de reglementare este preferențial pentru societățile listate pe o piață reglementată și societățile care au acumulat capital public, iar în ceea ce privește alte companii, inițiativele de reglementare ar trebui să țină seama pe deplin de forma și

¹² Communication from the Commission to the Council and the European Parliament - Modernising Company Law and Enhancing Corporate Governance in the European Union - A Plan to Move Forward, COM/2003/0284 final

dimensiunea acestora, permițând un cadru mai flexibil pentru IMM-uri. În context, propunerile de modificare urmează a fi revăzute or în versiunea actuală acestea nu corespund principiilor generale stabilite la nivelul dreptului societăților comerciale al UE.

Cu referire la **pct. 1, pct. 12 și pct. 13** din proiect, privind excluderea cuvintelor „conform actului de constituire” din art. 2 alin. (1), modificarea art. 17, prin completarea cu alin. (2) prin eliminarea obligativității modificărilor în actele de constituire în rezultatul hotărârilor de modificare a datelor în RSPJ și a art. 21 alin. (2). Menționăm că aceste propuneri contravin prevederilor actului UE, întrucât condiția în care „actul constitutiv sau statutul nu menționează denumirea societății comerciale, aporturile, capitalul total subscris sau obiectul de activitate al societății comerciale” **aceasta atrage nulitatea societății comerciale** (art. 11 lit. (b) (iii) din Directiva (UE) 2017/1132).

Cu referire la **pct. 9, pct. 13 - 15** din proiect, privind excluderea lit. g) din alin.(1) art.13, excluderea alin. (3) din art. 21 privind aportul la formarea capitalului social bunurile consumptibile, modificarea alin. (3) din art. 22, excluderea alin. (1) din art. 23, menționăm că actul UE prevede că aportul la capital, poate fi altul decât aporturile în numerar. Totodată, acesta stabilește excepția prin care statele pot stabili norme pentru excluderea constituirii online în cazurile în care capitalul social al unei societăți comerciale se plătește sub formă de aport în natură (art. 13gc(4) și (d)). În context, se va reformula propunerea de modificare propusă or conform prevederilor UE bunurile consumptibile pot constitui aport la formarea capitalului societății.

Cu referire la **pct. 17**, privind modificarea art. 25 privind exceptarea de la dreptul de preemțiune prin statutul societății, menționăm că norma europeană interzice limitarea sau retragerea acestuia prin statut sau actul constitutiv (art. 72 din Directiva (UE) 2017/1132).

Cu referire la **pct. 23**, privind completarea Legii cu un art. 311 „Capitalul de stimulare”, în speță, prin introducerea conceptului de părți sociale virtuale (phantom stock), menționăm că actele UE examinate nu reglementează acest tip de capital și aport, totodată, acesta în Secțiunea 2 „Garanții în ceea ce privește capitalul social” la art. 49 prevede procedura de evaluare și documentare a oricărui alt aport decât cel în numerar, care urmează a fi reglementată și respectată pentru orice altă formă de aport decât cel în numerar.

Cu referire la **pct. 24 și pct.27**, privind modificarea art. 32 alin. (2) și art. 34 alin. (3), menționăm că informația privind capitalul statutar se conține în actul de constituire. În context, art.3 lit. (d) al Directivei (UE) 2017/1132 prevede că „statutul sau actul constitutiv al societății comerciale menționează întotdeauna cel puțin următoarele informații: (d) dacă societatea comercială are capital autorizat, quantumul acestuia, precum și quantumul capitalului subscris la înființarea societății comerciale sau la autorizarea societății comerciale pentru începerea activității și în momentul oricărei modificări a capitalului autorizat, fără a aduce atingere articolului 14 litera (e)”. Ulterior, statele iau măsurile necesare pentru a garanta că orice modificare survenită în documentele și informațiile menționate la art.14 este înregistrată în registrul competent menționat la art. 16 alin. (1) primul paragraf și se face publică, în conformitate cu art. 16 alin. (3) și (5). Menționăm că aceste propuneri contravin prevederilor actului UE, întrucât condiția în care „actul constitutiv sau statutul nu menționează denumirea societății comerciale, aporturile, capitalul total subscris sau obiectul de activitate al societății comerciale” **aceasta atrage nulitatea societății comerciale** (art. 11 lit. (b) (iii) din Directiva (UE) 2017/1132).

Cu referire la **pct. 42**, privind includerea unui articol nou, art. 47¹ privind retragerea asociatului doar cu consimțământul asociaților, menționăm că în cazul în care retragerea afectează capitalul social subscris, această **retragere este întotdeauna hotărâtă de adunarea generală** (Secțiunea 5 „Norme privind majorarea sau reducerea de capital” din actul UE). Totodată, acestea urmează a fi tratate prin prevederile art. 79 - 81 ale Directivei (UE) 2017/1132.

Cu referire la **pct. 47**, privind completarea cu art. 51¹ privind adoptarea unei hotărâri fără convocarea adunării generale a asociaților, menționăm că propunerea prezentată contravine principiului privind tratamentul egal al acționarilor. Astfel, art. 4 din Directiva 2007/36/CE stipulează următoarele: „societatea comercială asigură tratamentul egal pentru toți titularii de acțiuni care se află în situații similare în ceea ce privește participarea și exercitarea drepturilor de vot în cadrul adunării generale”. Astfel, prevederile propuse nu corespund dispozițiilor actului UE menționat.

Celelalte prevederi urmează a fi revăzute, inclusiv, prin prisma Codului civil și ale Legii privind piața de capital, acte normative naționale armonizate în domeniul examinat.

În concluzie, ca urmare a examinării modificărilor propuse prin prisma **Directivei (UE) 2017/1132 și Directivei 2007/36/CE**, menționăm că acesta nu are scop transpunerea directă a dispozițiilor UE în domeniul dreptului societăților comerciale și guvernantei corporative. Totuși, reieșind din constatările expuse *supra*, menționăm că aprobarea acestora în versiunea propusă, pot afecta gradul de armonizare realizat, în speță, prin Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni. La fel, reieșind din cadrul primar de reglementare armonizat în domeniul dreptului societăților comerciale și al guvernantei corporative, evidențiem necesitatea racordării modificărilor propuse la prevederile Codului Civil și ale Legii nr. 171/2012.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Rodica Marcinschi, consultant principal

Tel: 022-250-414/68872686

Email: rodica.marcinschi@gov.md

